

Yasadışı Madde Kullanımında Karanlık Alan: Bingöl İlinde Resmi Kayıtlara İntikal Etmemiş Yasadışı Madde Kullanım Profili

Musa Bozkurt¹ Neylân Ziyalar¹

¹ İstanbul Üniversitesi - Cerrahpaşa, Adli Tıp Enstitüsü,

Amaç

Madde kullanımı alkol ve yasadışı maddeleri içeren; merkezi sinir sistemi, zihinsel durum ve davranış üzerinde etki eden psikoaktif maddelerin, zarar verici ve riskli kullanımı anlamına gelmektedir.^[1-2] Madde kullanımı ve bağımlılığı hem kullanan kişiler açısından, hem de kullananların aileleri, çevreleri ve toplumun geneli için çok önemli sağlık problemleri, ekonomik ve sosyal problemleri de beraberinde getirmektedir.^[2] Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi tarafından 2017 yılında yayınlanan Dünya Madde Kullanımı Raporunda 2015 yılında yaklaşık 250 milyon kişinin madde kullandığı, bunlardan 29,5 milyon kadarının madde ile ilişkili bozukluklardan muzdarip olduğu belirtilmiştir. Yine aynı raporda 2009 ila 2016 yılları arasında 739 yeni psikoaktif madde tespit edilmiştir. Sadece 2015 yılında dünya çapında piyasada 500 civarında yeni psikoaktif madde olduğu rapor edilmiştir. Bu maddelerin kolay ulaşılabilirliği ve ucuz olması kullanıcılar açısından tercih sebebi olmuştur.^[3]

2017 Türkiye Uyuşturucu Raporunda ülkemizin, yasadışı maddelerin Avrupa'ya taşınmasında transit görevi gördüğü ve Avrupa'da üretilen sentetik maddeler için hedef konumunda olduğu belirtilmektedir. Son yıllarda yasadışı maddelerden dolayı tutuklanan kişi sayısının giderek arttığı da aynı raporda ifade edilmektedir.^[4]

Bireylerin madde kullanma riskini artıran çok sayıda faktör bulunmaktadır. Bu faktörler aile, arkadaş ortamı, kişisel faktörler, toplum ve çevresel etkenler olarak sıralanmaktadır. Ergenlik sürecinde akran etkisi aile tarafından kontrol edilmediği takdirde, madde kullanma riskini artıran bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.^[5] Başka bir çalışmada madde kullanma riskini artıran faktörler arasında gençlerin madde kullanımına ilişkin tutumlarının da etkili olduğu ortaya konulmuştur.^[6]

Bu çalışmanın amacı Bingöl İlinde yaşayan bireylerin adli mercilere yansımamış yasadışı madde kullanma alışkanlıklarının belirlenmesi, madde kullanımının bireyde, çevresinde ve toplumda yarattığı psikolojik, sosyal,

hazırlanması, havaalanlarında yasadışı madde trafiğini önlemek adına güvenlik tedbirlerinin artırılması önerilmektedir.

Not: Bu yazı, İ. Ü. Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalında yazdığım Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

Kaynakça

1. Tosun, M. (2008). Madde Bağımlılığına Genel Bakış. *İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri. Türkiye’de Sık Karşılaşılan Psikiyatrik Hastalıklar. Sempozyum Dizisi No:62 ss: 201-220*
2. Özcan, V. (2015). Avrupa ve Türkiye’de Madde Kötüye Kullanımı ve Bağımlılık. *Türk Eczacılar Birliği Meslek İçi Sürekli Eğitim Dergisi.* 35-36 ss. 7-15
3. UNODC (2017). *World Drug Report: Pre-Briefing to the Member States.* Vienna.
4. TUBİM 2017 Türkiye Uyuşturucu Raporu (2016 Verileri). Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü, Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı.
5. Ünlü, A. ve Evcin, U. (2014). 2008 ve 2010 Yılları Arasında İstanbul Bağcılar İlçesinde Gençler Arasında Madde Kullanım Yaygınlığı, Risk ve Koruma Faktörlerinin Değerlendirilmesi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.* 14 (3) ss.127-140
6. Ögel, K. ve Aksoy, A. (2007). Tutuklu ve Hükümlü Ergenlerde Madde Kullanımı. *Bağımlılık Dergisi.* 8(1) ss.11-17
7. Coulson, N. (2016). *Psikologlar İçin Çevrimiçi Araştırma Yöntemleri.* (Çev. Ed. D. Hasta) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
8. Johnson, B. & Christensen, L. (2014). *Eğitim Araştırmaları: Nicel, Nitel ve Karma Yaklaşımlar.* (4. Baskı). (Çev. Ed., S. B. Demir) Ankara: Eğiten Kitap.
9. Glesne, C. (2013). *Nitel Araştırmaya Giriş.* Çeviri Editörleri: Ersoy, A. ve Yalçınoğlu, P. (3. Baskı.) Ankara: Anı Yayıncılık.
10. Bilgin, N. (2014). *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi: Teknikler ve Örnek Çalışmalar.* (3. Baskı). Ankara: Siyasal Kitabevi.
11. Adalet Bakanlığı, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü. *Ceza Mahkemelerinde 5237 Sayılı TCK Uyarınca Açılan Davalardaki Suç ve Sanık Sayıları, İller 2016.*
12. TÜİK (2017) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, Bingöl Merkez Nüfusu <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr> (Erişim Tarihi: 22.03.2018)
13. EGM, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, (2014). *EMCDDA 2014 Ulusal Raporu (2013 Verileri), Reitox Ulusal Temas Noktası, Türkiye: Yeni Gelişmeler, Trendler, Seçilmiş Konular.* Ankara: KOM Yayınları.
14. Evren, C., Ögel, K., Tamar, D. ve Çakmak, D. (2001). Uçucu Madde Kullanıcılarının Özellikleri. *Bağımlılık Dergisi.* 2(2). ss: 57-60
15. Ögel, K. (2010). *Sigara, Alkol ve Madde Kullanım Bozuklukları: Tanı, Tedavi ve Öneleme.* İstanbul: Yeniden Yayınları
16. Sokullu-Akıncı, R., F. (2016). *Kriminoloji* (12. Baskı). İstanbul: Beta.